

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruКЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**ХУРМЕТЛЕУ**

«Жигитлени атларын жюреклерибизде сакъларгъа борчлубуз»

Право низамны сакълаучу органлада къуллукъ эте тургъанлай ёлгенлени хурметине Нальчикде «Гладиатор» спорт арада къол тутушудан энчи-командалы ачыкъ турнир бардырылгъанды. Ол Россейни МВД-сыны Шимал-Кавказ федерал округда баш управлениясыны башламчылыгъы, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны себеплиги бла къуралгъанды.

Бу эришиуле ючюнчю кере бардырылгъанладыла. Быйыл ол управленияны таматасы - полицияны генерал-полковниги **Сергей Бачуринни** башламчылыгъы бла Луганск эм Донецк халкъ республикалары эркин этиу операцияда жанларын берген жигитлеге аталгъанды.

Эришиулеге Шимал-Кавказ эм Юг федерал округладан жюзден аслам спортчу къатышханды – битеу да он команда. Аланы алгъышларгъа, шёндю Украинада энчи аскер операцияда борчларын толтургъан аскерчилени кёллендирирге келген къонакъла аслам болгъандыла. Аланы араларында РФ-ни Президентини СКФО-да толун эркинликке келечиси **Юрий Чайка**, РФ-ни ич ишле министрине орунбасары - статс-секретарь **Игорь Зубов**, РФ-ни МВД-сыны СКФО-да Баш управлениясыны таматасы полицияны генерал-полковниги **Сергей Бачурин**,

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков**, Ингушетияны таматасы **Махмуд-Али Калиматов**, РФ-ни Къырал Думасыны депутатлары **Абдулхаки Гаджиев** бла **Нурбаганд Нурбагандов**, Шимал Осетия-Алания, Дагъыстан, Къарачай-Черкес, Ингушетия, Чечен республикалары толтуруучу власть органларыны келечилери, регионлада право низамны сакълаучу структураланы оноучулары да бар эдиле. Гёжефлени хорламгъа кёллендирирге, аскерчилерибизге ыразылыкъларын билдирирге уа белгили спортчула да келгендиле. Аланы араларында олимпиады оюнланы эки кере чемпиону **Абдулрашид Садулаев**, олимпиады чемпионула **Мурат Карданов**, **Гайдарбек Гайдарбеков**, **Асланбек Хуштов**, **Беслан Мудранов**, оюнланы юмюш майдалыны иеси **Аниуар Гедиев**, белгили гимнастка, олимпиады оюнланы доммакъ майдалын алгъан **Елена Продунова** эм башхала.

Спортчуланы парадындан сора къонакъла жыйылгъанланы алгъышлагъандыла. Юрий Чайка бюгюн бу залгъа халкъ мамырлыкъ ючюн жанларын берген жигитлеге баш уругъа, шёндю Украинада операцияда нацизмге къажу къазауат бардыргъан аскерчилеге ыспас этерге жыйылгъанын чертгенди.

– Ала халкъны геноцидден сакълагъандыла, шёндю да Донецк эм Луганск республикалада бир тюрлю терсликлери болмагъан мамыр адамланы жашауларын къутхарадыла, Херсон эм Запорожье областьлада, башха жерледе бир журтлуларыбызны къоруулайдыла. Ала ата журтубузгъа керти соймекликни, борчларына кертиликни юлгюсюн кёргюзтедиле. Шёндю да право низамны сакълаучу органланы къуллукъчулары Россейде, андан тышында да артыкъда магъаналы жумушланы андан ары бардырадыла, – дегенди полпред эмда аскерчилеге туугъан журтларына, юйюрлерине къайтырларын тежегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Белгилеу

Казбек Коков Мурат Кумпиловну Адыгея Республиканы юбилейи бла алгъышлагъанды

«Кесини жюзжыллыкъ юбилейин Адыгея бу кюнледе белгилейди. 1922 жылда 27 июльда РСФСР-ни къауумунда къыраллыкъын тохташдыруу къарындаш республиканы, аны жеринде жашагъан битеу халкъланы тарыхларында магъаналы иш болгъанды.

Озгъан 100 жылгъа Адыгея жашауну битеу бёлклеринде ахшы эсеплеге жеталгъанды. Бирлешиуню, иш кёллюкюнню, бирликни хайырларындан республикада жашагъанла жерлерин ырахат тийре, бизни деменгили къыралыбызны жаухары эталгъандыла, алгъыннгы төлюлени бай хазналарын кёбейтип, адет-тёрелерин, маданиятларын сакълагъандыла, – деп айтылады КъМР-ни Башчысы **Казбек Коковну** алгъышлауунда. – Адыгея айныуну жолундады, тамлагъы кюнюне ышаныулу барады, Ата журтубузну кючлеуге сезимли юлюш къошады. Битеу жюрегимден республиканы Башчысы **Мурат Каральбиевич Кумпиловну** эм къарындаш Адыгеяны халкъын 100-жыллыкъ юбилейи бла алгъышлайма. Битеу жюрегимден сизге огъурлулукъ, жашнау, насып эм хар юйюрге ырахатлыкъ тежейме».

Кёрюмдюле

Эл мюлкде ёсюм эсленеди

Къабарты-Малкъарда мюклени битеу тюрлюлери быйылны биринчи жарымында 13,8 миллиард сом багъасы эл мюлк продукция чыгъаргъандыла. Былтырны ол кезиуню бла тенглешдиргенде, ёсюм 2,3 процент болгъанды, деп билдиргендиле Шимал-Кавказстатдан.

Сагъынылгъан айланы ичинде малланы санына да къошулгъанды, малчылыкъ продукция да кёбейгенди. Организацияла, мюклеле эмда энчи предпринимательле тууар эмда тауукъ этден 46,8 минг тонна (союлмагъан ауурлукъда) чыгъаргъандыла. Ол да былтырдан 3,2 процентге асламды.

Жумуртхала да, аллай бир процентге кёбейип, 97,5 миллионга жетгендиле. Сютно юсюнден айтханда уа, мюклени барысы да 240,9 минг тонна саугъандыла – алгъындан эсе эки процентге кёп.

Бизни кор.

31 июль – Аскер-тенгиз флотну кюню 9 бет

Ата журтубузну чеклерин «Къабарты-Малкъар» да къоруулайды

Июльну ахыргъы ыйых кюнюнде Россейде Аскер-тенгиз флотда къуллукъ этгенле кеслерини профессионал байрамларын белгилейдиле. Быйыл ол 31 июльгъа тюшгенди.

Маданият**12 бет**

Тюнене къарачай-малкъар тилде салынган «Мариям» деген суратлау фильмин премьерасы болгъанды. Ол миллетибизни маданият жашаууну жангы бетин ачханды. Аны жаш режиссёр **Атабийланы Малика алдыргъанды**. Автор, жигитлерини къадарларын суратлай, миллетибизни сюрюнде жашауун ачыкъларгъа итингенди.

Ана тилибизде –
биринчи суратлау фильм

«Жигитлени атларын жүреклерибизде сакъларгъа борчлубуз»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Сергей Бачурин а Ата журтубузну тарыхында право низамны сакълаучу органланы къуллукчулары ишчи борчларын толтургъан кезиуде кишиликини, батырлыкны, антларына кертиликни юлгюлери кеп болгъанларын чертгенди. «Шендю уа ала къарындаш республикада нацизмге къажу тургъандыла. Россейни Президенти Украинада сауутланы жокъ этиу, нацизмни къурутуу жаны бла борчла салгъанды. Уллу Ата журт урушда Хорлам келтирген ата-бабаларыбызны ахшы төрелерин шендю аскерчи нёгерлерибиз андан ары бардырадыла», – дегенди ол эмда операцияны кезиуонде жанларын бергенлени хурметлерине бир минут шумсуз турургъа чакъыргъанды.

Андан ары сёзюнде Сергей Бачурин Ата журтубузну керти патриотларын ёсдорген аталагъа, аналагъа ыразылыкын да айтханды. «Аланы жигитликлери бизге бирликни юлгюсюдуле», – дегенди эмда къыралны регионларында аскерчилени хурметине эсгертмеле салынып, аланы атлары орамлагъа, школагъа аталып, кишиликлери ёмюрлюк этилгени айтханды.

Игорь Зубов а, жашла борчларын ахырына дери жетдиргенлерин айтып, аланы атларын ёмюрлюк этерге кереклисин чертгенди. «Бюгюнню эришиулеге къатышханлада уа энчи жууаплылык

этедиле. Аны юсюнден РФ-ни Президенти да айтханды. Алагъа льготала тохташдырылгъандыла, ол санда ич ишле органланы билим бериу учрежденияларына жигитлерибизни сабийлери экзаменсиз кирирге боллукъдула. Ахча болушлукъ бла бирге уа алагъа жамуатны жанындан къайгырылулукъ магъаналыды. Аны юсюн бу эришиулени къурагъанлагъа энчи ыспас этеме», – дегенди ол эмда жаш адамланы спорт бла кюреширге чакъыргъанды.

Турнир Къабарты-Малкъарны жашаунда артыкъда магъаналы болгъанын белгилегенди кесини алгыш сёзюнде Казбек Коков. Ол аскерчилерибиз Луганск эм Донецк республикалада борчларын толтура, къыралыбызны келир кюнню къоруулагъанларын да айтханды. «Шендю бола тургъан ишле РФ-ни Президентини мамыр адамланы сакълау, Россейни сейирлерин къоруулау жаны бла буйрукъларыны тюзлюгюне шагъатлыкъ этедиле. Бюгюн жашларыбыз алагъа этилген ышанылулукъну, Ата журтубузну сейирлерин къоруулау жаны бла сыйлы борчну бет жарыкълы толтурлукъларына ишексиз-

турлукъду», – дегенди Казбек Коков эмда бу даражалы эришиуле Къабарты-Малкъарда бардырылгъанлары юсюн ыразылыкын айтханды, спортчулагъа уа хорлам тежегенди.

Эришиулени ачылыуунда **Махмуд-Али Калиматов, Абдулхаким Гаджиев, Нурбаганд Нурбагандов** эм башчала да сёлешгендиле. Ала энчи операция Ата

барды – ала аны ангылагъанларына ишексизме. Къырал органла операцияны кезиуонде жанларын бергенлени ююрлерине не жаны бла да болушлукъ

ме. Антларына жашауларыны ахырына дери кертичилей къалгъан жигитлени атлары жүреклерибизде сакъланырыкъды, аланы батырлыклары ёсюп келген төлюлеге юлгю болгъанлай

журтубузну сейирлерин, къоркъуусулугъун сакълаулау бурулгъанын, запад къыралланы Россейге къажу ниетлерин тохтаханларын, ала Ата журтубузгъа сыймекликни кёргюзгенлерин айтхандыла, жигитлени ата-аналарына къайгы сёз бергендиле, тёсюмлюк тежегендиле.

Гёжефле къарыуларын сынап башларны аллында уа жыйылгъанлагъа концерт кёргюзтюлгенди. «Кабардинка» ансамбльни артистлери «Къафа» тепсегендиле, Текуланы Амур жыр айтханды. Жыйылулукъ уа энчи къонакъ да чакъырылгъанды – **Ислам Итляшев**. Аны жыр айтханына жыйылгъанла бютюнда къаты къарсла бла тубегендиле.

Эришиулени тамата судьясы **Зубер Барагунов** айтханыча, спортчула энчи операцияда жанларын берген жигитлени хурметин кёрюрге бирча ыразы болуп жыйылгъанларын чертгенди. «Аланы арасында дуняны, Европаны, Россейни да чемпионлары бардыла, ала да бюгюн бери жүрек ыразылыкъда келгендиле», – дегенди ол бизге.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

АХШЫ УМУТЛА

Кёпюрлени иги кесегине – тынгылы ремонт

Къабарты-Малкъарда федерал жоллада сегиз кёпюрню тынгылы жангыртыргъа дейдиле. Аладан бешиси быйыл хайырланыргъа берилдикдиле.

Жоллагъа къарагъан «Кавказ» Управлениада айтханларына кёре, Куба-Таба элде кёпюрге былтырны ахырындан бери ремонт этиле турады. Къурулушчула аны оюп кетергендиле, ызы бла тынгылы бетондан жангысын ишлегендиле, жолгъа къошулгъан жерлерин да жарашдыргъандыла. Алай бла объект бу кюнде берилдикди хайырлануугъа.

Чегем шахарда кёпюрню уа быйыл сентябрьни ахырына жангыртып бошаргъа умут этиледди. Чыпынлары тозурагъанлары юсюн аланы саулай оюп кетерирге дейдиле къурулушчула. Энди уа специалистле жангы объектни къазауатда ишлей турадыла. Аны

бла бирге сууну алайлада жагъаларын да кючлендиредиле.

Анзорей элдеги кёпюрню уа кенгертип, машинала эки жанына да жүрюрча эте турадыла. Алай болурча, жерге онбеш метр теренликге чыпынла кийиргендиле, тубюн жарашдыргъандыла, энди уа баш мурдорун ишлей турадыла.

Минги-Тау таба баргъан А-158 трассаны Адыр-Суу бла Бахсан суулада бирер кёпюрюне эмда Аушигерде быллай объектге да тынгылы ремонт этилликди. «Кавказ» жолда эки кёпюрню къурулушчула төрт ызгъа дери кенгертирикдиле. Келир жыл а Бахсан шахарны къатында 120-метрлик кёпюр хайырлануугъа берилликди. Эски Черекге кирген жерде орналгъан андан да узун (135 метр) объектде ишле 2024 жылда бошаллыкъдыла. Ол да төрт ызлы

боллукъду. Машинала жолну терс жанына чартлап чыкъмазча, темир жипледен буруула ишленирикдиле. Къышда уа бузкъаудан болмазча, аны эритген затла жайгъан установка орнатыллыкъды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Сый бериле

Республиканы Башчысыны Указы бла жаш алимлени къаууму саугъалангъанды

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков** жаш алимлеге ахча саугъала бериуню юсюнден Указгъа къол салгъанды. Анга кёре 2022 жылда Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны ахча саугъаларына была тийишли болгъандыла:

Луиза Гадзова – Россейни Илмула академиясыны Прикладная математика бла автоматизация институтуну дробь тергеуле жаны бла бёлюмюню таматасы – дробь тергеуле эмда дробь жаны бла дифференциал уравненияла бла байламлы илму тинтиуледе жетишимлери юсюн;

Рустам Калмыков – Х.М.Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университетни электрониканы бла цифралы информация технологиялары кафедрасыны доценти – орта температуралада жылыу энергияны электрокючге тюрлендириуню хайырлылыкын кётюрю юсюн керек болгъан жарым проводникли наноконпозициялы материалланы жарашдыргъаны юсюн;

Станислав Куцев – Бийик тау геофизика институтну гитче илму къуллукъчусу – Жер жюзюню юсюнден илму тинтиуле бардыргъаны юсюн, естественный илмуланы айнытуугъа къыйын салгъаны юсюн;

Моллаланы Малика – Россейни Илмула академиясыны Тау тийрелени экологиясыны А.К.Темботов атлы институтуну илму къуллукъчусу – естественный илмуланы айнытуугъа уллу къошумчулукъ этген илму тинтиулери юсюн;

Андемиркан Одижев – В.М.Коков атлы Къабарты-Малкъар къырал аграр университетни аспиранты – битимчиликде экология жаны бла къоркъуусуз амалланы жарашдыргъаны эмда ишге сингдиргени юсюн.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Казбек Коковну ахча саугъасы 2020 жылны 2 декабринде республиканы илмусун айнытыр эмда жаш алимлени бла специалистлени кёллендир мурат бла тохташдырылгъанын эсигизге салабыз. Саугъа жыл сайын бериледи. Былтыр КъМР-ни Башчысыны Указы бла анга 5 жаш алим тийишли болгъандыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Кенгеш

КЪМР-ни Правительствосуну Председатели Мусукланы Алий Тырныаузда вольфрам-молибден магъаданны чыгарыу эм жарашдырыу проектни тамамлау жаны бла ишчи къауум бла кенгеш бардыргъанды. Кенгешге КЪМР-ни Правительствосуну Председатели биринчи орунбасары Сергей Говоров, экономиканы айнытыу министри Рахайланы Борис, промышленность, энергетика эм сатыу-алыу министри Шамиль Ахубеков, «Эльбрусский горнорудный комбинат» ООО-ну башчысы Игорь Ушаков эм Элбрус районну администрациясыны башчысыны къуллугъун толтурган Сотталаны Къурман да къатышхандыла.

Эсге сала айтсакъ, бу проектни «Ростех» къырал корпорацияга кирген «Эльбрусметалл» акционер общество бардырады. Анга кере магъаданны чыгарыу эм жарашдырыу иш Тырныаузда тау-байыкъландырыуу комбинатда къураллыкъды. Анда чыгарылган продукция (концентратла) уа Невиномыск шахарда гидрометаллургия комбинатха жиберилликди. Шён-

Тау-байыкъландырыуу комбинатны къурулушуну онгларын сюзгендиле

дю объектде проект-излем ишле барадыла, бир-бир жерледе уа къурулуш да башланганды.

Игорь Ушаков билдиргенича, проектни биринчи кезиуу тамам этилгенди. Жер тубюнде аллай байлыкъланы ёлчеми тергелгенди, белгилиди. Аланы хайырланьрга эркинлик берген лицензия алыннганды. Проектни техника-экономика жаны бла къыйматлылыгы къаллай боллугуу да хазырды.

Энди уа экинчи кезиуу башланганды. Бююнлюкге комбинатны проект-смета документациясы жарашдырылып бошалганды. Экспертизада аны дурус кёргендиле. Къурулуш бардырыллыкъ жерге жол да ишлене турады.

Ишчи къауумну келечилери, алайга барып, анга да къарагъандыла. Мусукланы Алий алайда ишле белгиленген «жол картага» тийишлиликде бардыргъанларын чертгенди.

Игорь Ушаковну айтханына кере, ала шёнду оборудование сатып алынуу къайгысын этедиле.

Тергеулеге кере, аны быйыл ючюнчу кварталда келтирип башларыкъдыла. Комбинатны объектлери бла мекамларыны къурулушу уа 2022 жылны ахырында башланырыкъды. Дагыда, комбинатда ишлерик специалистледен къытылыкъ болмазча, профильли вузла бла ушакъ барады. Ала къыралны башха регионларындан да чакъырыллыкъдыла. Адамлага юйюрлери бла жашарча онгла къураллыкъдыла.

Ушакъны кезиуунде Шамиль Ахубеков Элбрус районда кийимле тигиучю производство къурагъа боллугъун да туура этгенди. Айтханына кере, ол анда жашагъанланы, комбинатда урунурукъ специалистлени юйдегилерин да иш бла жалчытыргъа себеплик этерикди. Мусукланы Алий, ол оюму дурус кёрюп, теренирек сюзерге буйрукъ бергенди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

ТЮБЕШИУ

«Бу ауруу бир бирибиз ючюн жууаплы болургъа юйретгенди»

Къабарты-Малкъарны Саулукъ сакълау министрствосунда бу кюнледе ётген брифингде РФ-ни Саулукъ сакълау министрствосуну СКФО-да баш инфекционисти Марина Иванова бла регион ведомствону сабийлеге медицина болушлукъ этиу жаны бла бёлюмню таматасы Юлия Шогенова жайны ахырында бла кюзде коронавирустан сакъланыр ючюн не мадар этилгенини юсюнден айтхандыла.

«Кентаврны» энчилиги

Марина Руслановна айтханга кере, Европада ковид жукъгъанланы саны эки ыйыкъны ичинде алты кереге кёбейгенди. Бизни къыралда, ол санда республикабызда да, жарсыгъа, бу жаны бла ёсюм барды. Жангыз да бирси кюн къыралда онбир мингден аслам адам ауругъанды.

Коронавирусу жайыла башлагъан «Кентавр» тюрлюсю омикронну бир кесеги. Ол тюз алгадагыча туююлду саусуз татыуу, ийисни сезеди. Биринчи къарагъанда, къоркъмазга боллукъду дерчады, болсада ол терс оюмду. Коронавирусу битеу тюрлюлери да эрттеден келген къыйын ауруулары болгъанлагъа къоркъуулудула, бек алга уа жюреклери, къан тамырлары иги ишлемегенлеге. Аланы араларында инфекция ёлюмге келтирген кезиуле асламдыла.

Ковидни «кентавр» тюрлюсюн ачыклар ючюн, жангы тестле керек туююлду, битеулю геном материалга жарашдырылган тестле аны тохташдырырга тамамдыла.

Ауруу жукъгъаныны белгилери уа быллайладыла: адамны санлары къарысуз боладыла, температурасы кётюрюледи, кесекле тийгенча болады, буруну тунчугъады, тамагы ауруйду, къургъакъ жётел башланады, алай пневмонияга хазна ётмейди. Вирус саусудан бек терк жугъады.

Багыу учрежденияла дарманла бла тынгылы жалчытылыныпдыла, бу жаны бла аз да чурум жокъду, тестле жетишедиле. Эм башы уа - специалистле жангы болумлада ишлерге юйренгендиле, къыйын болумга хазырдыла.

Дарман салыу

Бу аурудан 90-100 процентге сакълаылыкъ дарман жокъду, къуру Россейде угъай, битеу дуняда да. Жангы препаратла бардыла, ала стационарда хайыр-

ланыладыла. Дарман къачан берилгени да магъаналыды - инсан ауруп башлагъанлай 72 сагыатны ичинде, ауруу жайыла турган кезиуе берилсе игиди, андан кечге къалса, аны ючю азаяды.

Марина Руслановна белгилегенича, ауруудан сакъланыуу эм ахшы амалы, алгынча, дарман салыуду. Россейде чыгарылган вакцина дуняда эм игилени тизмесиндеди. Барысындан да хайырлы болгъанын а вектор аденовирус вакцина кёргозтгенди. Аны мурдорун жыйырма жыл мындан алга жарашдыргъандыла. Ол заманны ичинде ол бир ненча кере тинтилгенди.

Прививка адамны къаллай бирге сакълайды деген соруу чыкъмай къалмайды. Дарман салыу омикрон, башха гибридин штаммла, ол санда «кентавр» да, инфекциядан толусунлай сакъларыкъды дегге жарамаз, алай ала жангил ётерлерине, саулыкъга уллу заран салмазларына, ёлюмге келтирмезлерине уа уллу себеплик этерикди. Былайда аны хайырлылыгы 80 процентден асламды.

Британиялы врачланы тинтиулери кере, - дегенди Марина Иванова, ауруулары къыйынна кетгенле дарман салдырмагъанлада иги да кеп эдиле. Прививка пневмониядан, ёлюмден сакълайды. Аны хар алты айдан къайтарып салдырырга керекди, ол болжалдан сора антителала адамны чархында къалмайдыла. Башха вакцинала бла тенгешдиргенде, хайырлылыгын Спутник кёргозтгенди. Талайы, сёз ючюн, ковивак, эпивак ковидден

къорууламагъанлары ючюн энди чыгъарылыкъ туююлдуле.

Жуукъ заманда вектор вакцинаны интерназал тюрлюсюн берилдикди. Аны энчилиги - инфекция кирген жерде иммунитетни къураду. Белгилесича, вирус эм алга адамны бурунунда жыйылады, тамагына, ёпкелерине андан сора ётеди. Интерназал амал а вирусну тыярга керекди. Ол эки кере этиледи, арада 3 ыйык ётерге керекди. Алай, инсан укол вакцинаны этдирмеген эсе, интерназал бла башларга жарамайды.

Марина Руслановна жамауатны тамата тёлуге сакъ болургъа чакъыргъанды. Ол билдиргенича, ёлгенлени эм кёбюсю абадан жыл сан къауумдадыла. Инфекция ауруу - бир адамны башханы аллында жууаплы этеди.

Гитчелеге къайгырыу

Гитчелени бу аурудан къалай сакъларга боллугъуну юсюнден Юлия Шогенова билдиргенди. Ол эсгергенича, 12 жыллары толган эм андан абадан сабийлеге вакцина этиледи.

- Алай ауругъан, бютунда госпитальга тышгенлени юслеринден айтханда, аланы асламысы жети жыл да толмагъанладыла. Бусагыатда стационарда 16 сабий багыладыла, аладан жангыз да 11-12 проценти 7 жылдан таматадыла. 30-35 процентине - жыл да толмагъанды, аллай гитчечикни вакцина бла къоруулааллыкъ туююлсюз, - дейди Юлия

Суфияновна. - Жылы толмагъан баланы кесини иммунитетти, антителалары жокъдула. Алай эсе уа, анга къарагъан абаданла, уллу жууаплылыкъны сезип, эм алга кеслери прививка этдириге керекдиле.

Халкъ амаллага ышанырга керек туююлду. Абадан адам ковидни женгил халда кётюрсе де, андан гитчеге жугъарыгы баямды, ол а стационарга тышмей хазна къаллыкъ туююлду. Бусагыатда 556 сабий амбулаторияда багыладыла.

Юлия Суфияновна сабийден аурулукълары болгъан тиширыулагъа вакцина этдириуге энчи эс бургъанды. Прививка ананы кесин, баласын да къорууларга болушады - антителаланы ол тууарыкъ сабийине да ётдюреди. Быллай тиширыулагъа вакцинаны 2-чи, 3-чю триместрде этерге тийишлиди. Биринчисинде - баланы ич органлары къуралган кезиуе ол хаталыды. 2-3-чю триместрде гриппден да укол салдырырга жарарыкъды.

Коронавирус инфекция тиширыулары репродуктив саулыкъларына да хаталыды. Пандемия башланганлы болжалдан алга туугъан балаланы саны ёсгенди. Ковидден ауругъан къагъанакъла реанимацияга кеп заманга тышедиле. Жарсыгъа, талай гитчечикни жанын сакъларга къолдан келмей къалады. Ала коронавирустан угъай, ол салгъан хаталадан ёлгендиле.

Жангызда июнда болжалдан алга 8 сабий туугъанды. Сылтауу - коронавирустан ауругъан ананы имунный, ол санда кун системасына аурулукъ жетип, баланы болжалга дери чархында айнытырга къоймайды. Ол а бек къоркъуулуду. Аны ючюн врачла сабий табарга умут этген тиширыулары, баладан аурулукълары болгъунчу, вакцинацияны ётерге чакъырадыла.

Юлия Шогенова къуандырырча шарт да келтиргенди: перинатал арада болжалдан иги да алга туугъан балалага эм аланы аналарына керекли оборудование, технологияла да бардыла. «Гитчечиклени барысын да сакъларга къолугъудан келмей эсе да, кёлери жашайдыла, сакъатлыкъ сынамай, саулыкълу да боладыла», - дегенди ол.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Сурат авторнуду. СУРАТДА: (солдан-онгнга) Юлия Шогенова бла Марина Иванова.

КЪМР-ни 100-жыллыгына

Ёхтемленебиз, ышанабыз!

Ксаналаны Эрменбий 1952 - 1953 жыллада эркин тутушудан Къыргъыз ССР-ни чемпиону болганды.

Холаланы Георгий дзюдодан, эркин тутушудан 1960-чы жыллада СССР-ни спортуну устасы болганды. Кёп жылланы Ич ишле министрствону «Динамо» спорт обществосуна башчылык этгенди. Республиканы ара шахары Нальчикде 1 майда эмда 7 ноябрьде бардырылган демонстрацияланы ол ачып турганды.

Беккиланы Азрет эркин тутушудан 1961 жылда Битеуроссей жаш тёлү эришулени «кюмюш» призёру эди.

Мырзаланы Виталий 1971 жылда футболдан СССР-ни кубогун алганды, спортну устасыды, Россейни чемпионуду.

Улбашланы Хызыр 1975 жылда эркин тутушудан Битеуроссей турнирде экинчи жерге чыкканды.

Газаланы Руслан 1987-1988 жыллада дзюдодан Битеуроссей турнирде 1-чи жерни алганды.

Журтубайланы Осман 1991 жылда эркин тутушудан дуняны чемпиону болганды.

Спортчуларыбызны араларында Россейни, Европаны, дуняны чемпионлары, Олимпиада оюнланы призёрлары да бардыла. Республикада биринчи болуп ауур атлет Аккайлары Хажу-Мурат а Олимпиада оюнга эки кере кытышханды, кюмюш эмда доммакь майдалагъа тийишли болганды.

Белгили альпинист Ёлмезланы Абдул-Халим а дуняны бек бийик тёпесине эки кере ёрлегенди. Спортда аллай жетишимлери бла, мени оюмуна кёре, кёп халкъла маханаллык туюлдюле. Биз а аллай жашларыбыз, кызыларыбыз бла ёхтемленебиз, аланы атларын дагыда бир кере сагъыныргъа сюебиз.

Геккиланы Таукъан 2011 жылны декабрь айында Россейни ауур атлетикадан чемпионатында хорлаганды.

Газаланы Юсюп 2011 жылда кеси тенгилени арасында боксдан Россейни чемпиону болганды.

Мокъаланы Шамил 2011 жылда бел бауладан тутуп тутушудан Россейни чемпионатында кишиге оздурмаганды.

Ностуланы Мусса, дзюдочу, 1991 жылда Германияны Мюнхен шахарында дуняны чемпионатыны кюмюш майдалын алганды.

Солтанланы Мурат, боксчу, 1996 жылда Россейни чемпионатында биринчи жерге чыкканды. 1999 жылда уа АБШ-да бардырылган боксдан дуняны чемпионатында экинчи жерни алганды.

Доттуланы Ахмат 1996-1997 жыллада WBC, HBC версиялада профессионал боксдан дуняны интерконтинентал чемпиону болганды.

Додуланы Алим 1997 жылда карате-кёкусинкайдан дуняны чемпионатыны кюмюш майдалына тийишли болганды. Бир ненча кере Россейни эм Евразияны да чемпионуду.

Уяналаны Аслан 1998 - 1999

жыллада карате-додан Европаны чемпионатларында экинчи эм ючюнчю жерге чыкканды.

Аппайланы Акъболат 2001 жылда карате-кёкусинкайдан Европаны чемпиону, 2002 жылда уа Европаны, Евразияны, Россейни да чемпионлары болады.

Байдаланы Александр 2001 жылда фрирайддан Европаны кубогуну доммакь майдалы бла саугаланганды. Спортну устасыды, Россейни чемпионуду.

Шауланы Мухтар 2000 эм 2003 жыллада тау-лыжа спортдан спортну устасы, фрирайддан Россейни чемпиону болганды.

Созайланы Мухаммат, 2003 жылда ауур атлетикадан Россейни чемпионатында, абаданланы арасында 85 килограммга дери ауурлукда эришип,

спортну халкъла аралы устасыны мардасын толтурганды. Сермеп - 162,5, тюрткюп да 202,5 килограммны кётюргенди. Ауур атлетикадан спортну халкъла аралы устасы деген атха Мухаммат республикадан экинчи болуп жетишгенди.

Атабийланы Жамиля, Атабийланы Казбек, Мырзаланы Алим, Асанланы Алим 2003 жылда каратеден Москвада бардырылган 4-чю битеудуня чемпионатында доммакь майдалагъа тийишли болгандыла.

Жаболаны Марина 2011 жылда карате-додан Россейни чемпиону деген даражагъа жетгенди.

Заур Курамагомедов 2011 жылда грек-рим тутушудан дуняны чемпионатында 2012 жылда бардырыллык жай Олимпиада оюнга кытышыргъа эркинлик берген «доммакьны» кытыханды.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Кавказны юсюнден кертисин билдирирге алланып

Кёп болмай Къабарты-Малкъар къырал университетни тыш къыраллы студентлери бла волонтерлары «Россейли Кавказ бла шагъырейлену» деген халкъла аралы ючюнчю форумгъа кытышхандыла. Аны КЪМКЪУ бла МГИМО бирге къурап бардыргандыла. Анга Швецияны, Данияны, Венгрияны, Тюркню, Индияны, Тунисни, Иранны, Сирияны, Камерунну, Кот-Д'Ивуарны, Конгону, Гюржюню, Абхазияны, Белоруссияны эм Донбассны келечилери кытышхандыла.

Форумну магъанасы – халкъланы араларында байламлыкны кючлеудю. Аны ишчи программасына билим бериу, пленар жыйылыула эм жолоучулукъла киредиле. Алай бла къонакъла Малкада атла тутхан заводда болгандыла, Чегетде Нарзанла талада гара суула ичгендиле, хычин, айран бла да сыйлангандыла. Жашаргъа уа «Элбрус» пансионатда тохтагандыла.

Форумну биринчи кюнünde республиканы энчилигини эм Кавказны Россей Федерацияны санында магъанасыны юсюнден сёлешингенди. Аны чеклеринде социал-гуманитар институтну таматасыны орунбасары, политика илмуланы кандидаты Аксана Попова семинар бардырганды, МГИМО-ну политика теориясыны кафедрасыны тамата преподавате-

ли Борис Ананьев да лекция окъуганды. КЪМР-ни Миллет музейини тарых-маданият эксперти Аксана Гукемух да республиканы миллетлерини юслеринден толу хапар билдиргенди.

Экинчи кюн форумну иши КЪМКЪУ-гъа кёчюрюлгенди. Мында студентле РФ-ни тыш къыралланы ишлери жаны бла министрствосуну Минеральные Водыде келечиси Сергей Нюппа, КЪМР-ни жарыкъландырыу эмда илму министри Анзор Езаов, КЪМКЪУ-ну биринчи проректоруну къуллугун толтурган Вадим Лесев Нальчикни 4-чю номерли гимназиясыны окъуучулары бла тубешгендиле.

- Биз МГИМО бла 2016 жылдан бери байламлык жюрютебиз. Тыш къыраллы студентле уа университетде 1960 жылланы орталарындан бери окъуйдула. Бюгюнлюкде вузда 40 къыралны келечиси билим алады. Саулай алып айтханда, студентлени он проценти тышыннан келгенледиле,- дегенди Вадим Лесев.

Сергей Нюппа уа узакъ болжаллы байламлыкъланы жаш адамладан иги киши къурамазлыгын белгилегенди. «Жаш тёлю политика бюгюнлюкде энчи магъананы тутады. Жаш адамланы араларында билим, тири эм уллу патриот сезимлери болган инсанла

кёпдюле», – деп къошханды ол.

Конференцияны къурауну, аны борчларыны эм жетишимлери юсюнден а Къырал Думаны депутаты Анатолий Бифовну болушлукъчусу, КЪМКЪУ-ну келечиси Аслан Каскулов хапарлаганды. Ол бу жол форумгъа студентлеринден башха, тыш къыралладан энчи инсанла кытышханларын да чертгенди. Алай эсе уа, байламлыкъланы кючлеуню кёпле кюсейдиле, деп да къошханды.

- Бизни баш борчубуз тыш къыралланы асламысына Кавказны керти ариу бетин ачыкъларгъады. Биринчи заманда форумгъа кытышыргъа сюйгенлерин 35 къырал билдиргенди. Болсада кёпле,

чырмаула этилип, келалмагъандыла. Ол шарт жарытса да, байламлыкны бузарча туюлдю, – деп къошханды Аслан Каскулов.

Иранны, Белоруссияны эм Донбассны делегациялары да КЪМР-ни Башчысына ол, аланы письмоларына эс буруп, тийишли халда туберча мадар этгенине ыразылыкъларын билдиргендиле.

Нальчикни 4-чю номерли гимназиясыны таматасы Римма Нагоева уа дипломат класланы юслеринден айтханды. Ол бюгюнлюкде уллу жетишимлеринден бирине «Кавказская модель ООН | Очаг Мира» проектни санаганды.

МГИМО-ну келечилери да

халкъла аралы байламлыкъланы айныгырча къаллай проектле бла кюрешгенлерин билдиргендиле. Форумну пленар кесегинде хар къыралдан биреулен сёлеширге онг тапханды. Ала Къабарты-Малкъаргъа бюсюреггенлерин да чертип айтхандыла.

Ызы бла КЪМКЪУ-ну жыр-тепсеу «Амикс», «Горцы Кавказа» эм «Студенческая весна» къауумларыны артистлери концерт бардырып жыйылгъланы кёллерин алгандыла.

Форумну ахыр кюнünde уа анга кытышханланы кечеги Нальчик бла шагъырейлендиргендиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман хазырлаганды.

31 ИЮЛЬ – АСКЕР-ТЕНГИЗ ФЛОТНУ КЮНЮ

Ата журтубузну чеклерин «Къабарты-Малкъар» да къоруулайды

*Июльну ахыргы ыйых кюнюнде
Россейде Аскер-тенгиз флотда къул-
лукъ этгенле кеслерини професси-
онал байрамларын белгилейдиле.
Быйыл ол 31 июльга тюшгенди.*

ТАРЫХ

Байрам РФ-ни Президентини Указы бла 2006 жылда 31 майда тохташдырылганды. Бу жайгы кюн кеслерини профессионал байрамларын Ата журтубузну тенгиз чеклерин къоруулаганла, жашауларын кемеле, Аскер-тенгиз флотну хазырлыгын жалчытыу бла байлаганла, аланы ююрлери да белгилейдиле.

Тенгиз аскерчилени кюню белгили совет аскер къуллукчу адмирал Николай Кузнецовну башламчылыгы бла тохташдырылганды. 1939 жылда ол Совнаркомга Аскер-тенгиз флотну кюню тохташдырыу юсюнден оюмун билдирген эди. Алай бла ол флотха халкны эсин бурургъа, аны даражасын кетюрюрге излегенди. Ал кезиуде аны 24 июльда белгилегенди. 1980 жылда уа бу байрамны июльну ахыргы ыйых кюнюне кетюрюрге оноу этилгенди. Совет Союзну Баш Советини президиумуну бегими бла Совет аскерни байрам кюнлерини тизмесине ол жаны бла тюзетиуле да кийириледи. Энтта 26 жылдан а РФ-ни президенти ВМФ-ни кюню къырал даражада июльну ахыргы ыйых кюнюнде бардырыу юсюнден Указын къабыл кёргенди. Ма алай бла 81 жылны ичинде бу къууанчы кесини терелери къуралып, ол шендюю заманга бай хазна бла жетгенди.

ТЁРЕЛЕ

ВМФ-ни кюнюнде къыралда портлары болгъан уллу шахарлада къууанчы жумушлар бардырыладыла: Санкт-Петербургда, Севастопольда, Кронштадта, Владивостока, Астраханда, Калининградда, Новороссийскде, Североморскда, Балтийскде эм башхалада.

Бу кюнню баш терелеринден бири – кемеледе къууанчы халда Андреев байракны кетюрюю. Андан сора да, аскер флотну техникасыны парады сейир этеди.

Къууанчха атап, морякла, десантнике, къутхарыучула, суу тубюнде кемеледе жюзгенле къуллукъ этиулерини энчиликлерин, кючлерин, усталыкларын кёрюзтедиле, жангы аскер сауутла бла да шагъырейлендиреди. Кемеленден бирлеринде уа «ачык эшиклени» кюнлери окуна къураладыла.

2020 жылда уа Россейни Аскер-тенгиз флотну кюню энчи белгиленгенди. Уллу Хорламны 75-жыллыкъ юбилейини чеклеринде башында

сагынылган шахарлада парадлага битеу бирге 200 кеме, 100 аскер техника, 80 самолёт бла вертолёт эмда 15 минг аскерчи къатышханды. ВМФ-ни кюню Каспийскде да биринчи кере белгиленген эди ол жыл. Каспий флотилия энди бу шахарда орналады.

ЭМ АХШЫЛАДАН БИРИ

2015 жылда 25 майда Балтийскде къууанчы иш болгъан эди. Ол жай кюнде МПК-227 кемеге «Къабарты-Малкъар» деп атагандыла. Бююлюкде ол Балтий флотну аскер борчун толтургъа дайым хазыр болуп тургъан къауумуна киреди, Россейни кюнбатыш жанында чеклерин къолулайды.

Республиканы атын жюрютген кеме Германияны, Польшаны, Латвияны портларында болганды, Балтий эм Северный тенгизледе аскер къуллукъну бардырады. Аны командасы «Запад-2009» эмда «Запад-2013» юрениулеге къатышханды, кемелени къауумунда Россейни Аскер-тенгиз флотну башчысыны кубогун 5 кере къытханды, эришиую кезиуде 100 артиллерия эм 80 торпеда топланы атханды. 2007 эм 2011 жыллада Балтий тенгизде къалауур кемелени арасында алчыга саналганды, 2013 жылда уа ол штурманларыны хазырлыкларына кере эм ахшы болганды.

ТАУЛУ ТЕНГИЗЧИЛЕ

Уллу Ата журт урушну кезиуде къыралыбызны тенгиз чеклерин къоруулаганланы, флотда къуллукъ этгенлени араларында таулу уланла да бардыла. Эм алгъа Балтий флотну 61-чи истребитель авиация бригадасыны 4-чю гвардиялы авиация полкуну командирини орунбасары **Байсолтанланы Алимни** атын айтыргъа тийишлиди.

Ол Совет Союзну Жигити деген атха нек тийишли кёрюлгенини юсюнден

документ эки бла жарым къагъытны алады. Балтияны илячини душман аскерлеге къажу урушда кёрге 277 кере чыкыганды. «Ол къайда учса да – Ханкону, Таллинни неда Ленинградны кёгюнде – фашистле жигит лётчик Байсолтановну кюню сынадыла», – деп жазылады саугъалау документде.

Бизни 22-жыллыкъ жигитибиз 45 хауа сермешде душманын 19 самолётун жокъ этгенди, ол санда кесинлей тёртюсюн, аскерчи негерлери бла бирге – онючюсюн, экисин а душман аэродромга чабыуллукъну кезиуде. «...1941 жылда 14 сентябрьде душманы беш самолёту Стрельняны тийресинде бизни аскерлеге от ачаргъа умут этеди. Жолдаш Байсултанов терк окуна душманга къажу сермешни башлайды. Кеси Ю-88 самолётну агъызады, къалгъан душман самолётла уа бизни аскерлеге жукъ да этмей, алайдан къачып къутуладыла...», – деп жазылады сайтда басмаланган документде. Саугъалау къагъыт бла толусунлай да анда шагъырей болурга онг барды.

Мамуколаны Тембот а тенгиз жаяу аскерлени энчи 51-чи десант батальонунда къуллукъ этгенди. Жашауун самолётла, авиация бла байламлы этерге суйген таулу жаш Астраханьда авиация училищеге киреди. Алай саулугъу ючю аны бу мураты толмаганды.

Ол жаяу аскерлени Урюпинск училищесин бошаганды, биринчи къазауатха Армавирде киришгенди, Сталинградны къоруулау сермешленден биринде уа жаралы болганды. Артда Мамуколаны Тембот тенгиз жаяу аскерлени энчи 51-чи десант батальонуну къауумунда Новороссийскде къуллукъ этгенди. Тембот Прохоровкада танк къазауатха къатышханды, Кёнигсбергини азатлаганды, Берлинге дер жетгенди.

Севастопольну къоруулау сермешледе кесини жигитлигин тенгиз жаяу аскерчилени взводуну командири тамата лейтенант **Къойчуланы Абдуллах** да кёрюзгенди. Ол взводну кесини ызындан атакага кеп кетюргенди. 1942 жылда 28 июньда Севастополь ючюн къазауатны ахыргы кюнлеринде ол жаралы болганды. Ала асыры аурдан, Абдуллах Нальчикде госпитальда ауушханды. Ол «Севастопольну къоруулаганы ючюн» майдалга тийишли кёрюлгенди.

Глашланы Хадис кесини аскерчи жолун майор Цезарь Куниковну десант отрядында башлаганды, 1946 жылда октябрьге дер ол Къара тенгиз флотну хауа-аскер кючлерини 34-чю авиатехника полкунда къуллукъ этгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Промышленность

Айныуну жолундан таймай

«Телемеханика» предприятияда жоллада къоркъуусулукъну жалчытыу жаны бла кеп тюрлю электрон кереклени чыгъарадыла, токну аягъан светодиод чыракъланы синдириу бла да кюрешедиле. КъМР-ни Промышленность, энергетика эмда сатыу-алыу министрствосунда айтханларыча, бурунгу жылдан башлап анда продукция чыгъаруу эмда аны сатыу кёбейе барады. 2020 жылны эсеплерине кёре, аны аллында жылны планы 127 процентте толтурулганды.

Предприятие былтыр 51,7 миллион сом багъасына файда тюзюргенди. Иште тубеген чурумлага да къарамай, «Телемеханика» бюджетлеге эмда андан тышында фондлага борчлу болгъан 48 миллион сомну толусунлай телегенди.

Производствону айныуна уа электрокюнчю эсеплен приборланы чыгъаруу себеплик этгенди. Ол программа «Ростех» корпорация бла «Россети» компания этген келишимни чеклеринде бардырылады. Анга кёре «Телемеханикада» «МИЛУР» счётчиклени электрон кесеклерин чыгъарадыла. Бурунгу жыл предприятие аладан 40 мингин жарашдырганды. Ол а 12 миллион сом болады. Былтыр 70 минг модуль чыгъарылганды (30 миллион сом), быйылны биринчи жарымында уа ол 45 мингге жетгенди (17,8 миллион сом).

Игипендириу

Жашил театр жангыртылынады

Нальчикни курорт тийресинде орналгъан Жашил театр 1957 жылда ишленгенди. Саулай Шимал Кавказда аныча мекам жокъду. Жай ингирледе ачык кёкню тубюнде олтурурга бютюн хычыуунду. Ол себепден анда этген концертлеге жерлешлерибиз эм туристле да барыргъа бек сюедила.

Бир жолга мында 2431 адамга жер барды. Сахнасына тынгылы ремонт этилгенди эм жангы оборудование бла да жалчытылынганды. Мында уллу концертле эм башха акцияла терк-терк бардырыладыла. Иги кесек артист айтханга кёре, аны сахнасы алагъа энчи магъананы тутады.

Архитектор Мухамед Орквасовну да аны бла байламлыгы уллуду. Ол проектни автору Георгий Мосулишвилини таныганды эм биргесине мекамны чардагын ишлерге да къатышханды. Артда, 2007 жылда, амфитеатрге жарым ёмюр толурну аллында, тынгылы ремонт да аны башчылыгы бла этилгенди.

Классика халда ишленген театр архитектура энчилигин сакъласа да, аны жангыртыр ючюн уллу иш этилгенди. Шинтиклени орунунда сыртлы креслола салынгандыла, сахнасы кенг эм узун болганды. Мекамны тыш къабыргаларын Индиядан келтирилген акъ састар бла тышлагандыла.

Эсгертиу

Контракт бла къуллукъ этерге чакъырадыла

Росгвардияны КъМР-де Управлениасы контракт бла КъМР-де Звёздный элде, Шимал Осетия-Алания эм Чечен республикалада аскер бёлюмледе къуллукъ этерге чакъырады.

18 жылдан 50 жылга дери эр кишиле РФ-ни Сауутланган кючлеринде запаса болгъанла эм болмагъанла изленедиле. Контракт бла бу аскерчи усталыклагъа кёре кандидатла чакъырыладыла: "Стрелок", "Водитель", "Снайпер", "Повар", "Электрик", "Слесарь".

1. Айлыкъ 36.000 сомдан башланады;
2. Жыл сайын 30-дан 45 кюннге дери солуу кезиу бериледи;

3. Саулугъуна бакъдыргъан кезиуде солугъа хакъ теленеди;

4. Жылга бир кере оклад тенгли болушлукъ бериледи;

5. 20 жыл къуллукъ этгенден сора пенсияга чыгъаргъа жарайды;

6. Къуллукъ этген кезиуде бийик билим алыргъа онг барды;

7. Социал излемле толтуруладыла;

8. Контрактны къысха болжалга къабыл кёрюрге боллукъду – 6 айдан бир жылга дери.

Соруулары болгъанла бу телефон номерлеге сёлешигиз: **8(938)707-07-78;**
8(920)575-66-66; 8(8662)96-03-09.

ТАЛПЫНЫУ

«Не кезиуде да тюнголмегиз,
кьолларыгьызыны бошламагьызы»

Лёлюкаланы Мурадинни кьызы Элина бла газетни окьуучуларын ол Москвада кьырал лингвистика университетте кирген кезиуде танышдыргьан эдик. Быйыл а ол, вузну бошاپ, лингвист-тилманч усталыкьны алгьанды. Алыкьа Москвадады, болсада аны бла телефон бла сёлешип, выпускною кьалай ётгенини, келир заманга муратларыны юслеринден ушакь бардыргьанбыз.

- Элина, вузну бошагьанынга аталгьан кьууанчлы ингерде артыкьда не затха бюсюрегенсе?

- Бек суйген, хурмет этген адамла бизни алгьышларгьа келгенлери кьууандыргьанды: университетни ректору, тилманчла факультетини деканы, кафедраланы таматарлары, устазларыбыз да. Беш жылны ичинде болушуп, кёллендирип тургьан ата-аналарыбыз да кьатыбызда эдиле ол күн. Ала да дипломларыбызгьа бизни бла тенг кьууангьандыла.

Кьонакьлагьа концерт кьурагьанбыз. Кавказ тепсеулени анда бек сюедиле да, алгьын да тюрлю-тюрлю жыйылыулада тепсеп тургьанма. Бу жол деканни орунбасары тюз тепсеуню кёргозтюрюмю тилегенди да, угьай деялмагьанма.

- Окьууну бошадынг, алай мындан ары жууаплы жумуш сакьлайды – ишни сайлау.

- Кьырал экзаменлени берип бо-

шагьынчы, дипломну кьоруулагьынчы да тюрлю-тюрлю жерледен сёлешип, ишге чакьыргьандыла. Ол санда компаниялагьа, асламлы информация органлагьа. Бири уа власть органлада тилманчлыкь бла да байламлы эди. Алай мен бирин сайлагьанма – кесими вузумда аскер-окьутуу арада испан тилден устаз болургьа. Ол а манга илму бла кюреширге, аны бла бирге уа

тилманчлыкьны бардырыргьа да онг берликди. Аспирантурагьа да кирир муратлыма.

Шёндю уа окьуу жыл башланырына хазырлана турама. Билгеними бери келген жашлагьа бла кьызылагьа берирге сюеме, беш жылны ичинде жыйгьан сынамыма юретири ашыгьып сакьлайма.

- Былайда вузну юсюнден кьысха айтсакь тюз болур...

- Тилманчланы факультетин бошагьанма. Усталыгьым «перевод и переводоведение: лингвистическое обеспечение военной деятельности» деп алайды. Окьууну бошагьаным бла манга лейтенант чын берилгенди.

Москвада кьырал лингвистика университетни тарыхы байды. Бююнлюкде ол тиллени тинтиу эм тилманчлыкь жаны бла эм даражалы вузду. Совет заманлада уа ол Москвада тыш кьыраллы тиллени Морис Терез атлы кьырал педагогика институтуча белгили болгьанды.

Анда окьугьанланы эм аны бошагьанланы бир тарых магьаналы шарт ёхтемлендиреди – 1945 жылда Нюрнберг сюдде бизни вузну устазлары бла студентлери тилманчлыкь этгендиле.

Бююнлюкде уа анда 38 тыш кьыраллы тилге юретедиле. Аланы тинтиуню аралары бардыла, дагьыда тюрлю-тюрлю миллетли маданият аралары да кьуралгьандыла.

МГЛУ 32 тыш кьыралда даражалары бийик болгьан, битеу дуниягьа атлары

айтылгьан 91 вуз бла бирге ишлейди. Студентле алада практикаларын ётедиле. Халкьла аралы компаниялагьа тилманчла хазырлагьан курсла да ишлейдиле. Аланы бошагьандан сора уа, экзаменлени берип, сынауладан иги ётгенлени ООН-нга ишге кирирге онглари барды.

Бу затланы барысын да нек айтама? Шёндю Бир кьырал экзамен бошалып, абитуриентле вузгьа кирирни сакьлайдыла. МГЛУ-гьа конкурс уллуду, хар жылдан да балла ёседиле. Алай мында окьургьа мурат салып, кьадалып ишлеген, итинген анга жетишмей кьаллыкь туюлду.

- Окьуу сен университетни сайлагьан кезиуде сунганча болгьанмыды?

- Озуп окьуна. Университет билим береди, фахмунгу, хунеринги ачыкьларгьа болушады. Манга Москвада тыш кьыраллы тиллени университетинде окьургьа угьай, кирирге арталлыда амал жокьду деп, кёп айтхандыла. Алай, кёресиз, муратыма жетгенме.

Бир заманда да тюнголмегиз, ол боллукь иш туюлду деп, кьолларыгьызыны бошламагьызы. Муратынга жол кьыйынды, сынауладан толуду. Алай кесине ийнанып, кьадалып ишлеген излегенин табарыкьды. Анга ишексизме.

- Шёндю вузланы оноуларын сакьлап тургьан жашлагьа бла кьызылагьа не айтырыкь эдинг?

- Биринчиден, умутлары толурларын, аны бла бирге уа тёзюмлюк, сабырлыкь тежейме. Школда, ызы бла экзаменледе салгьан кьыйынларына тюз багьа берилсин. Мен а тилманч усталыкьны сайлагьан жашланы бла кьызыланы бизни вузда сакьлайма.

Ушакьны **ТИКАЛАНЫ Фатима** бардыргьанды.

Тамблагьа – таукел атламла бла

Бусагьатда жашла бла кьызыла школланы тауусуп, уллу жашауну кенг жолуна атлана, кеслерине усталыкь сайлап, бийик окьуу юйлеге, колледжеге кирген кезиу болгьанын барыбыз да билебиз. Июльда алагьа документлени алгьан комиссияла кеслерини ишлерин башлагьандыла. Биз да бююнлюкде жаш тёлуге не зат сейир болгьанын, ала не ыз бла барыргьа талпынганларын билир акьылда, аланы бир кьауумундан аны соргьанбыз.

Сёз ючюн, **Занкишиланы Марат** Огьары Жемталаданды. Ол мында Чубакьланы Алий атлы мектепни жетишимли тауусханды. Кьабарты-Малкьар кьырал университетни кьурулуш, архитектура эмда дизайн институтуну «архитектура» ызын сайлагьанды. Ол кьурулуш бла байламлы усталыкьла не заманда да жашауда керекли болгьанлай турлукьларын айтады. Кеси да бу жолну аны ючюн айыргьанын жашырмайды.

Алай эсе да, анга башха-башха эмда тюрлю-тюрлю кёрюмдюлери кьарагьан кёзню кьууандыргьан мекьамла сейирдиле. Ол бош заманында сурат ишлерге да сюеди. Усталыгьы бла байламлы жамауатха жарар-

ча инсан болургьа, адамла аны хунерин багьалагьан профессионал даражагьа жетерге талпынады.

Дагьыда кесибизни университетибизге кирип, анда билим алыргьа суйгенледен бири **Геграланы Алина**ды. Ол Кенжени жыйырманчы номерли школун айырмалы тауусханды. Бир кьырал экзаменлерини барысындан да бирге 192 балл алгьанды. Ол а ахшы кёрюмдюдю.

Алина КьМКьУ-ну химия-биология факультетине кирирге бергенди кьагьытларын. Аны «геоэкология» ызын сайлагьанды. Бакалавриатны тауусуп, магистратурагьа барып муратдады. Усталыкьны юсюнден айтхан заманда уа, ол туризм неда

кьонакь юйле жаны бла ишлерге, огьесе мектепде устаз болургьа да угьай демейди. Кьалай болса да, ишсиз кьалмазлыгьына ышанады. Бу факультетни айыра туруп ол мында кьаллай дерслени берликлерине да эс бургьанды. Географияны бла англиз тилни анда окьутурукьларына да кьууангьанды. Нек дегенде, Алина жолоучулукьну жаратады. Анга бирси халкьланы, маданиятлары, тиллери, жашау турмушлары, адеп-кьылыкьлары сейирдиле.

Бош заманында уа тыш кьыраллы тилге юренеди. Инглизча иги ангылайды эмда сёлешеди. Аны теренирек билер муратда ол жаны бла кьошакь халда окьутхан академиягьа да жюрюйдю. Мындан арысында немис, француз эмда шаркь тилге туюшюр умутдады.

Кьурманланы Венера уа Яникойну Байсолтанланы Алим атлы мектебин тауусханды. Ол КьМКьУ-ну медицина колледжине окьуугьа кирирге сюеди. Аны тауусуп,

фельдшер болур акьылдады. Бу жолну адамланы болуш-лугьун тийдирирге талпынган ючюн сайлагьанды.

Венера медицинаны жолун айыргьанла келир заманда ишсиз кьалмазлыкьларына ышанады. Алай эсе да, аны жюретинги излеми бла сайлар кереклисин толусунлай ангылайды. Ансыз адам тутхан жумушун тынгылы эталмазлыгьын, усталыгьында жетишимли да болмазлыгьын айтады.

Ол, медицинагьа жорланганладан сора да, суратлау адабият чыгьармаланы окьургьа сюеди. Бир жанындан кьарагьанда, жаш тёлю кесине усталыкьны салукь сакьлау бла байламлы асламыракь сайлагьанча кёрюнсе да, жашларыбыз бла кьызыларыбыз бююнню жашауну излегенлерине келишген башха хунерлилени айыргьанларын да кёребиз. Кертиди, жаш адам алыкьа школну энди тауусхан чагьында келир заманда кесини не тюрлю иш бла кюреширгин толусунлай билеп, ангылап да кьоялмайды.

Кьалай-алай эсе да, биз сайлаулары аланы алдамазын, алгьа таукел барырларын эм хар жерде да жетишимли болурларын тежейбиз. Кьайда ишлеселе, окьусала да, кеслерини, аны бла бирге уа миллетлерини атын да айтдыра, аланы ёсдюргенлени, юретгенлени да кёллерин кётюргенлей турлукьларына ышанабыз.

МОКьАЛАНЫ Зухура.

Пенсия фонд

Электрон урунуу китапны сайлагьанланы саны ёседу

Электрон урунуу китапла 2020 жылдан кийирилип башлагьандыла. Ол кезиуде ишлеген адамлагьа ала ыразылыкьларына кёре жарашдырылгьандыла. Кьабарты-Малкьарда электрон китапаны 26 мингден аслам инсан сайлагьанды, деп билдиредиле Россейни Пенсия фондуну регионда бёлюмюню пресс-службасындан.

Ишге биринчи кере 2021 жылда кирген адамгьа урунуу китапчыкь жангьыз да электрон китапда толтурулады, аны кьагьыт тюрлюсю жюрютюлмейди.

Электрон китапда да, кьагьытдача, битеу керекли шартла жазыладыла:

- ишчини юсюнден;
- ишге киргенини, башха жерге кёчгенини юсюнден;
- кьайда урунган;
- кьуллугьу, квалификациясы, усталыгьы, ишлеген бёлюмю;

- толтурган ишини юсюнден;

- урунуу келишим тауусулгьаны юсюнден эм башхала.

Урунуу китапда жазылгьаны хар адам фондну сайтында энчи кабинетинде неда кьырал жумушланы порталында билерге боллукьду. Ала бла хайырларын ючюн, кьырал жумушланы порталында идентификация бла аутентификацияны бир системасында эсепге туюшере тийишлиди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Журтубуз

Карка-Таш бла Кукурт къяа

Тауда атсыз таш, агъач да жокъду, дейдиле. Аланы хар бирини бирер тауруху. Къысха хапарыбызда аллай бир ташны бла къяаны юслеринден айттайыкъ.

Алгъаракълада Огъары Малкъаргъа баргъан эдим. Хасаулары Абдуллах бла Исхакъ, жер-суу кѳргюзтейик деп, мени Чайнашкы сууну жагъасы бла ёрге элтедиле. Жолубуз ёр-сюрен барады. Аллай жерде хар машина да жюрюялмайды.

онг жанында жар къатында тохтатады. Машинадан чыгъып, анга къарайбыз. Кеси артыкъ бийик туююлдою. Ташлары кѳксюл сыфатлыдыла. «Муну аты Кукурт къяады, бурун малкъарлыла андан ушкок от этип тургъандыла», - деп ангылатады Абдуллах.

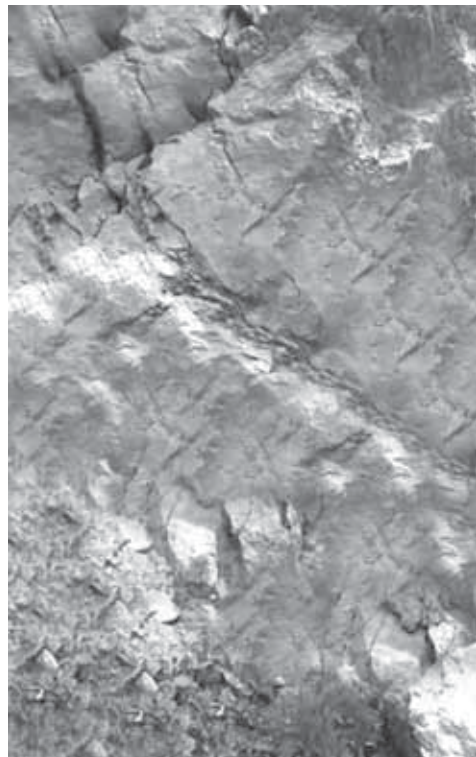
Къяаны ташы къаты туююлдою. Терк окъуна ууалып къалады. Къурулуш ишлеге жарамайды. Кукуртну юсюнден билгенибизни айта, бираз арлакъ атладыкъ. Алайда сыртны юсюнде бир сотка чакълы тюз жерчик, кългъаны уа - тик.

Абдуллах айтханга кѳре, тюз жерчик ташны башыды. Кесине да Карка-Таш дейдиле. Каркалары Къоспарты элинде жашагъандыла. Аладан бирлери былайда къош тутханды. Ма, алайда деп, къолу бла узатып кѳргюзтдою. Ол кѳргюзтген жанында бийик ханс ичинде таш къябыргъала эсленедиле.

Сора жаяу жолчукъ бла ташны ал жанына туюшдук. Узунлугъу жыйырма метрден аз артыгъыракъ, бийиклиги да тогъуз-он метр болур. Ал жаны уа ташдан гюрен кълаланып. Алайы къой орун болгъанды, юч жюзге жууукъ ууакъ аякълы мал эркин сыйынганды.

Шѳндю алайда мал жокъду. Ыстауатны мурса, шинжи басханды. Къош да жокъду. Алай ташны аты элчилени эслеринде турады.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Бизни машинабыз «Нивады». Шофѳрбуз Хасаулары Омарды. Сынаулу шофѳр жолну тик жерлеринден, чунгурларыннан, балчыгъындан да ётюп барады. Ненча кере келе эсем да тау ауузларына, аланы ариулукъларына сейирим кѳпден-кѳп бола барады.

Бийикден бийикге чыгъа барсанг, акъ булутла толкъун-толкъун бола, желден къача, аллынга келедиле. Алагъа да къарай, элден юч-тѳрт кычырым чакълы баргъанлай, жол башчыбыз Абдуллах машинабызны жолну

Даража

Эки закийге жоралап

Чегем ауузунда «Башил» турист базадан башланган «Тропа поэтов» деген жангы турист маршрут закий назмучула Къулийланы Къайсынны бла Мустай Каримни атларын жюрютген тау тѳппелеге элтеди.

Кѳп болмай бери Орус география обществону Башкѳростанда бѳлюмюню таматасы Салават Сагитовну башчылыгъында делегация келген эди. Ала башда айтылган маршрутда тийишли белгилени орнатуу жаны бла жумушланы тамамлагъандыла. Алтыкилометрлик жаяу жолну категориясын да тохташдыргъандыла. Къонакълагъа мында КъМР-ни Альпинизм эм спорт туризмден федерациясыны таматасыны орунбасары Гумаланы Борис тюбегенди эм не жаны бла да болушлукъ этгенди.

Башкѳростанни халкъ поэты Мустай

Каримни аты ол тау тѳппеге 2018 жылда берилген эди. Аны атар ючюн ары эки региондан да альпинистле кѳтюрюлген эдиле. «Бу жол бла биз бери алтынчы кере келебиз. Сѳз ючюн, былтыргъы жолоучулугъубузну сылтауу Орус география обществону 175-жыллыгъына жораланган эди», - дегенди Салават Сагитов.

КъМР-ни курортла эм туризм министрствосуну пресс-службасыны таматасы Ольга Погребняк билдиргенге кѳре, ол эки тѳппеге чыгъар ючюн энчи хазырлыкъ керек туююлдою. Саулугъу тап халда болгъан хар инсан да ары ёрлеяллыкъды. Къонакъла дагъыда Къайсынны Чегем шахардагъы музейинде болуп, къябырына гюлле салгъандыла.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

МАДАР

Солуу жерлени тапландырыугъа – танг себеплик

Къабарты-Малкъарда туризмни айнытуу бла байламлы 60-ха жууукъ проектни бардырыгъа къыралны жанындан болушлукъ этилликди. Федерал субсидиялагъа предпринимательле жангы кемпингле бла авто кемпингле ачаллыкъдыла, суу жагъала айбатландырыллыкъдыла, турист маршрутла къураллыкъдыла. Маданият-жарыкъландырыу, экология туризмге, тири солуугъа эм аны

кѳркъуусулугъун жалчытыугъа да эс бурулдукъду, деп билдиредиле республиканы Курортла эм туризм министрствосундан.

Грант ахагъа жангы автор маршрутланы жарашдырыгъа, чекленген онглары болгъан адамлагъа солуу майданла хазырларгъа, маркировка эм навигация системаланы этерге жарарыкъды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

СѢЗБЕР

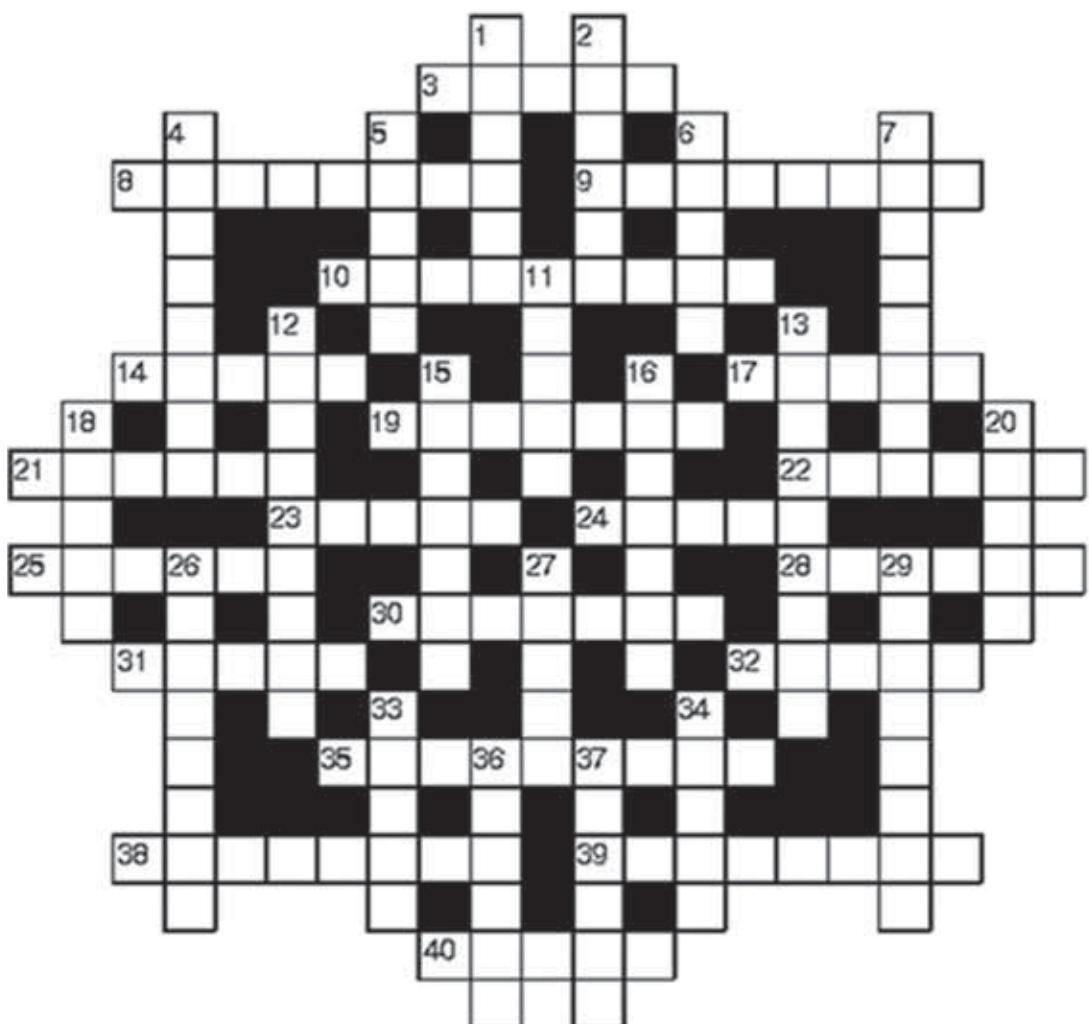
ЭНИНЕ: 3. Кѳгет. 8. Таулу аш. 9. Айырмалы. 10. Адамгъа аталып кесилген мал. 14. Къагъытда сыфат. 17. Кѳз атыу. 19. Ат хайыуанны тюрлюсю. 21. Жаннетге элтген кѳпюр. 22. Къара киштик аллынг бла ётсе неда жолунгу бирле кесселе, аладан чыкълан кѳркъуула. 23. Къабыучу къумурсха. 24. Эрттегили аскер сауут. 25. Иги иш ючюн ыразылыкъ сѳз. 28. Ийнаныу. 30. Бизни бла бир халкъ. 31. Юй аллы. 32. Гюржюде миллет. 35. Аман ишле этиучю. 38. Уялуу. 39. Сабыр адам. 40. Ат сютден этилген суусап.

ЁРЕСИНЕ: 1. Халкъ къууанч. 2. Чалыннгандан сора къайтып ёсген кырдык. 4. Кентавр малкъар тилде. 5. Ёре чыпын. 6. Аллай турма болады. 7. Ишин тындырыр ючюн, биреуге саугъа берген. 11. Уллу гебен. 12. Минги тау тийресинде андан кетген жашны атын жюрютген къяа. 13. Сары гюллю юлкъю. 15. Къабарты эл. 16. Дарий къумачны тюрлюсю. 18. Буз тау. 20. Сыйлы металл. 26. Къызгъанч, зар адам. 27. Кийик. 29. Кезиулешиу. 33. Ёлет ауруу. 34. Къанат алыргъа ёч жан. 36. Тюркде жангы жылны байрамы. 37. Бет жарыкълыкъны кѳргюзтген шарт.

ГАЗЕТНИ 87-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННГАН СѢЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

ЭНИНЕ: 5. Къармакъ. 6. Такъгъыч. 10. Къылкъы. 11. Къылыкъ. 12. Мыстындау. 15. Кълпакъ. 18. Къуймакъ. 19. Базыныу. 20. Жууургъан. 21. Жауурлукъ. 24. Танышыу. 26. Тѳречи. 27. Ачитхы. 31. Къазанчыла. 33. Сапын. 34. Къуран. 35. Чырмау. 36. Тарпан.

ЁРЕСИНЕ: 1. Жалкъа. 2. Жайлыкъ. 3. Чардакъ. 4. Къызыл. 7. Бырнак. 8. Ылытхын. 9. Къыркъар. 13. Къазауатчы. 14. Жубуранчы. 16. Жабалакъ. 17. Хыралыкъ. 22. Гыранча. 23. Кѳзбау. 25. Ахырат. 28. Майдал. 29. Илишан. 30. Гыбыт. 32. Жууап.

МАДАНИЯТ

Ана тилибизге –
биринчи суратлау фильм

Тюнене къарачай-малкър тилде салынган «Мариям» деген суратлау фильмни премьерасы болганды. Ол миллетибизни маданият жашаууну жангы бетин ачанды. Аны жаш режиссёр Атабийланы Малика алдырганды. Автор, жигитлерини къадарларын суратлай, миллетибизни сюрюнде жашауун ачыкъларгъа итингенди.

ады. Мариям, асыры къарыусудан, эшиклени кючден ачады да, гыржын туурамны узатып турган жашны кёреді. Алай ыннасыны: «Билмеген, танымагъан адамыгыздан зат алмагыз», – деген сёзлерин эсине тюшюрюп, эшикни жабып къояды.

Кёчгюнчю немисли жаш а келтиргенин эшик аллында къюп кетеди. Кёп да бармай Мариям жукълап, уянмай къалады. Юсюпчюкге, къоллары бла

бу ишни къалай бла башлагъаныны юсюнден къысха хапар айтып, келир жыл да кезиулю фильмни салыргъа хазырланганын билдиргенди. Аны аты «Тауланы шошлугъу» деп алай боллукъду. Ызы бла ол сахнагъа фильмде ойнагъан эмда аны алдырыргъа къатышхан Темиржанланы Мариямны, Газаланы Эльдарны, Алтууланы Халиматны, Малкърларны Каринаны эм оператор Василий

жерни къазып, эгечин асыраргъа тюшдю. Къызыны боюнунда сахтияндан дууача тигилген хуржунчукъ бар эди. Ары Мариям туугъан жерини топурагъындан алып салгъан эди. Жашчыкъ аны къабырны юсюне себеди...

Кино жыл саны келген Юсюпню Огъары Малкърарны тийресиндеги эски эллерибизде айланыууну кадрлары бла бошалады. Кёчгюнчюкню сынамагъан хазна юйюк болмагъанын эсге алсакъ, аланы хар бири да кесини аппаларын бла ынналарын эсгергенлери баям эди.

Фильм бошалгъандан сора сахнагъа Атабийланы Малика чыгып,

Зарубаны сахнагъа чакъырганды. Жыйылгъанла алагъа къызыу кърарла бла тюбегендиле. Малика уа аланы хар бирине да жүрек ыразылыгъын билдиргенди.

Жууукъ кезиуде «Мариям» суратлау фильмни Элбрус эм Черек районлада да кёргюзтюр мурат барды. Премьера КЪМКЪУ-ну залларыны биринде ётгенди. Дагъыда социал сетълени хайырлангъанла фильм Къулийланы Къайсын атлы Малкър къырал драма театрдa да кёргюзтюрсе сүйгенлерин билдиргендиле.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Тюрлениуле

Тизме кенгертиледи

Ишде кесин ачитханлагъа эмда усталыкъларыны юсю бла ауруу тапханлагъа телеуле жаны бла жорукъланы бир-бирлерине тюрлениуле кийирилгендиле. Аллаиланы тизмеси кенгертилгенди, ары коронавирус инфекциядан ауругъанла да къошулгъандыла.

Андан сора да, страхование этилген адамгъа, алгъынча, хар квартал сайын жер-жерли фондха ол берген ахчаны къалай къоратханыны юсюнден билдирип туруп кереклиси да жокъду. Ол тюрлю шартланы инсан заявление бла бирге берирге боллукъду. Финансла бла жалчытууну юсюнден заявление беруу бла байламлы документлени бир-бирлери да кетерилгендиле.

Фонддан ахча болушлукъ алыр ючюн, Социал страхование фондну регион бёлюмюне быйылны 1 августуна дери билдирирге керекди.

Толу хапарлы болургъа сүйгенле 48-00-78 номерли телефон бла сёлеширге боллукъдула, деп билдиргендиле бизге РФ-ни Социал страхование фондуну регион бёлюмюнден.

Любовь АДИЛОВА.

Мажарыу

Азау тала
айбатландырыллыкъды

«Кавказ.РФ» общество Минги тауну лыжалада учуу бла байламлы инфраструктурасын игилендириу ишни андан ары бардырады. 2026 жылгъа дери анда 19 километр 293 метрни тутхан лыжа жол бла 7 канат ыз ишлерге белгиленеди. Азауда 800 машинагъа майдан къураллыкъды, алайдан курортха шаттла (микроавтобуслa) жюрюрюкдюле, ала бла тау лыжа кереклени ташыргъа боллукъду.

Андан тышында, Азау таланы ара кесегин айбатландырыргъа мурат барды: анда сахна орнатыллыкъды, адамла жаяу жюрюрча жерле бегитилликдиле, сатыу-алыу тап, экология излемлеге келишген павильонлада бардырыллыкъды.

«Эльбрус» курортда къыралны тау лыжа спортдан, чабыу лыжа-ладан, тутушуудан бла женгил атлетикадан жыйымдыкъ командалары юйрениу-жарау этиу жыйылыуларын дайым бардырадыла. Ол хыйсапдан Россейни Спорт министрствосу анда спортчуланы хазырлау базаны къураргъа да дейди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Спорт бла кюреширге кёллендиредиле

Республиканы Спорт министрствосундан билдиргенлерине кёре, «Спартак» физкультура-спорт общество «МЫ ЗА СПОРТ!» деген грант проектни тамамлайды. Аны толтурургъа ахча «Спорт-жашауун низамы» федерал проектни чегинде Россейни Спорт министрствосундан бериледи.

Алай бла августдан башлап октябрьни ахырына дери чабыудан, жаяу жюрюуден, жюзюуден жараула бардырыллыкъдыла, эришиуле, чёлленджле ётдюрюллюкдюле, хорлагъанла саугаланырыкъдыла. Проектге къатышхан организацияланы ишлерине чырмау болмазча, аланы урунуу

низамлары эсге алынырыкъды. «МЫ ЗА СПОРТ!» эришиулеринде адамла юйюрлерин да келтирип сынашыргъа боллукъдула. Проектге къатышыуну юсюнден толду билдириу [максмыза-спорт.рф](http://maksmyza-sport.rf) сайтда бериледи, эсепге да анда тюшерге боллукъду.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Учредительле: Къабарты-Малкър Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зукура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 40-03-24.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкър регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагъа «КЪМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Мусукаланы Сакинат - дежурный редактор, Кучукланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасарлары, Геляяланы Валя (4, 9, 10, 11-чи бетле), Зезаланы Лида (1, 2, 3, 12-чи бетле), корректорла.

Тиражы 1437 экз. Заказ № 1539
Багъасы эркинди.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru